

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-02333/23-2

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) jako příslušný nadřízený orgán podle § 20 odst. 4 a 5, § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, rozhodl o odvolání žadatelky o informace paní MVDr. Evy Mertlíkové, nar.

(dále jen „žadatelka“), proti rozhodnutí Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 2633/7, 702 00 Ostrava, ze dne 6. 4. 2023, č. j. ZU/09365/2023, o odmítnutí žádosti o informace ze dne 27. 3. 2023 takto:

V souladu s § 20 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se rozhodnutí Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 2633/7, 702 00 Ostrava, ze dne 6. 4. 2023, č. j. ZU/09365/2023, o odmítnutí žádosti **potvrzuje a žadatelčino odvolání se zamítá.**

Odůvodnění

I.

Vymezení věci

[1] Žadatelka požádala dne 27. 3. 2023 Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě (dále jen „povinný subjekt“) o poskytnutí následujících informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“):

- 1. Co je po odborné a právní stránce pro odborníky ZÚ se sídlem v Ostravě při poskytování zdravotních služeb v oblasti HIV/AIDS prioritou - je to důsledné dodržování zákona bez ohledu na to, že hypotéza HIV/AIDS nebyla dosud vědecky prokázána, což má v takovém případě za následek chybné diagnózy a poškozování zdraví pacientů, nebo je prioritou v prvé řadě zájem pacientů a léčba skutečné příčiny příznaků „AIDS“, pokud příčinou není HIV?*
- 2. Z jakého důvodu uvádí ZÚ se sídlem v Ostravě ve svých dokumentech tvrzení, že HIV je příčinou AIDS, jako by to byl vědecky prokázáný fakt, přestože se jedná pouze o hlavní vědecký (ale dosud neprokázáný) názor?*
- 3. ZÚ se sídlem v Ostravě uvedl, že vědecká práce „Barre-Sinoussi F, Chermann JC, Rey F, Nugeyre MT, Chamaret S, Gruest J, Dauguet C, Axler-Blin C, Vezinet-Brun F, Rouzioux C, et*

al. 1983. *Isolation of a T-lymphotropic retrovirus from a patient at risk for acquired immune deficiency syndrome (AIDS)*. *Science* 220: 868–871 [<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/6189183>]“ obsahuje konkrétní vědecké důkazy [pro hypotézu HIV/AIDS]. Místo uvedení konkrétních důkazů však ZÚ se sídlem v Ostravě citoval pouze abstrakt studie. Uvedte, prosím, konkrétní vědecké důkazy.

4. ZÚ se sídlem v Ostravě uvedl, že vědecká práce „2) Gallo RC, Salahuddin SZ, Popovic M, Shearer GM, Kaplan M, Haynes BF, Palker TJ, Redfield R, Oleske J, Safai B, et al. 1984. *Frequent detection and isolation of cytopathic retroviruses (HTLV-III) from patients with AIDS and at risk for AIDS*. *Science* 224: 500–503 [<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/6200936>]“ obsahuje konkrétní vědecké důkazy [pro hypotézu HIV/AIDS]. Místo uvedení konkrétních důkazů však ZÚ se sídlem v Ostravě citoval pouze abstrakt studie. Uvedte, prosím, konkrétní vědecké důkazy.

(Dále jen „žádost“).

[2] Povinný subjekt rozhodnutím ze dne 6. 4. 2023, č. j. ZU/09365/2023, žadatelčinu žádost odmítl podle § 2 odst. 4 InfZ. Povinný subjekt v rozhodnutí uvádí, že žadatelčinu žádost vyhodnotil jako dotaz na názor a odkázal např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 117/2014 z něhož vyplývá, že zákonná povinnost poskytování informací se nevztahuje na podávání dodatečných vysvětlení, volby určitého postupu povinného subjektu v konkrétní věci, dotazy či požadavky na interpretaci vědeckých studií. Povinný subjekt dále uvádí, že není vědeckou či badatelskou institucí zaměřenou na předmětnou problematiku a požadovanými informacemi nedisponuje, nemá je zaznamenány na žádném nosiči a nemá zákonnou povinnost jimi disponovat.

[3] Proti rozhodnutí povinného subjektu podala žadatelka dne 13. 4. 2023 odvolání, které povinný subjekt spolu se správním spisem nejprve postoupil dne 25. 4. 2023, č.j. ZU/11217/2023 Ministerstvu zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví postoupilo dne 19. 5. 2023 žadatelčino odvolání spolu se spisovým materiálem Úřadu usnesením č.j. MZDR 14391/2023-2/PRO.

II.

Procesní otázka určení nadřízeného orgánu

[4] Úřad se nejprve zabýval otázkou své příslušnosti k vedení odvolacího řízení a k rozhodnutí o žadatelčině odvolání v předmětné věci.

[5] Podle ustanovení § 20 odst. 5 InfZ platí, že nelze-li podle ustanovení § 178 správního řádu, nadřízený orgán určit, rozhoduje v odvolacím řízení a v řízení o stížnosti Úřad.

[6] Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě je státní příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví. Jeho působnost upravuje § 86 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Ve výše uvedeném ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví se k působnosti povinného subjektu uvádí, že „k vyšetřování a měření složek životních a pracovních podmínek, výrobků, k vyšetřování biologického materiálu a k provádění biologických expozičních testů pro účely výkonu státního zdravotního dozoru a dále ke sledování ukazatelů zdravotního stavu obyvatelstva, monitorování vztahů

zdravotního stavu obyvatelstva a faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek, přípravě podkladů pro hodnocení a řízení zdravotních rizik a pro činnost orgánu ochrany veřejného zdraví jako složky integrovaného záchranného systému, k podílení se na provádění místních programů ochrany a podpory zdraví, na vzdělávání lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků a výuce studentů v akreditovaném studijním programu v oblasti vzdělávání Všeobecné lékařství a zubní lékařství a Zdravotnické obory, jakož i k výchově k podpoře a ochraně veřejného zdraví a k poskytování poradenských služeb a dalších služeb na úseku ochrany veřejného zdraví se zřizují zdravotní ústavy se sídlem v Ústí nad Labem a v Ostravě.“ (pozn vyznačeno Úřadem). Kromě uvedených činností, mohou zdravotní ústavy poskytovat pracovnělékařské služby, specializovanou diagnostickou a ambulantní péči v zákoně uvedených oblastech, dále mohou provádět genotoxikologická a cytogenetická vyšetření, vyšetření anti-HIV protilátek, referenční činnost, klinické hodnocení účinků léčiv, očkovacích látek a zdravotnických prostředků a další.

[7] Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě je povinným subjektem dle § 2 odst. 1 InfZ.

[8] Úřad dále posoudil, zda lze určit nadřízený orgán Státního zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě podle ustanovení § 178 správního řádu. Judikatura Nejvyššího správního soudu již dříve vyslovila, že toto ustanovení je nezbytné interpretovat prizmatem předmětu úpravy správního řádu dle jeho úvodního ustanovení § 1 a 3, podle nichž správní řád upravuje postup správních orgánů při výkonu působnosti v oblasti veřejné správy a nevztahuje se mimo jiné na právní jednání prováděná správními orgány, tedy na správu nevvrchnostenskou. Pro určení nadřízeného orgánu podle ustanovení § 178 odst. 1 správního řádu je proto třeba pozitivní zákonné úpravy, kdy zákon musí určit orgán, který má být nadřízeným správním orgánem jiného správního orgánu, nebo orgán, který má rozhodovat o odvolání, popřípadě orgán, který má nad jiným správním orgánem vykonávat dozor. Tuto vlastnost nelze pouze dovozovat. Úřad nezjistil, že by Zdravotnický ústav se sídlem v Ostravě vykonával veřejnou správu autoritativními formami, na jejichž procesní realizaci dopadá správní řád (tzv. vrchnostenskou veřejnou správu). Úřad nezjistil, že by nějaký zákon stanovil jeho nadřízený orgán v procesním postavení správního orgánu ani orgán, který by nad ním měl vykonávat dozor v instančním slova smyslu (ve světle soudní judikatury nutno odlišit od dohledu zřizovatelského či odborného). Správním orgánem, který realizuje působnost v oblasti veřejné správy ve smyslu ustanovení § 1 správního řádu, je Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě prakticky jen při vyřizování agendy dle InfZ. Ani způsobem podle ustanovení § 178 odst. 2 správního řádu nelze nadřízený orgán Zdravotnického ústavu se sídlem v Ostravě určit, neboť orgán, jenž by byl příslušný rozhodovat o odvolání proti rozhodnutí Zdravotnického ústavu se sídlem v Ostravě v procesním postavení správního orgánu ve smyslu správního řádu, žádný zákon nestanovuje.

[9] Vzhledem k tomu, že dle kritérií vymezených § 178 správního řádu nelze nadřízený orgán Zdravotnického ústavu se sídlem v Ostravě určit, je tímto nadřízeným orgánem věcně příslušným k rozhodnutí o žadatelčině odvolání Úřad.

III.

Věcné posouzení odvolání

[10] Odvolání bylo podáno v odvolací lhůtě, tj. je včasné, přípustné a bylo podáno oprávněnou osobou. Obsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 82 odst. 2 správního

řádu, kdy z jeho obsahu je patrné, proti kterému rozhodnutí směřuje a čeho se žadatelka domáhá.

[11] Úřad přezkoumal podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Právní rámec

Obecný princip realizace práva na informace

[12] Obecným principem práva na informace, který vyplývá z článku 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), a který je promítnut i do InfZ, je zpřístupňování v zásadě všech informací, které se vztahují k působnosti (činnosti) povinných subjektů s tím, že jakékoliv omezení tohoto přístupu, pokud má být ústavně konformní, musí být stanoveno zákonem (tzv. formální podmínka) a zároveň musí být „nezbytné“ (tzv. materiální podmínka), přičemž obě uvedené podmínky, tj. formální a materiální, vyplývají z článku 4 odst. 4 Listiny a ve vztahu k právu na informace také z článku 17 odst. 4 Listiny.

[13] Tzv. formální podmínka pro omezení přístupu k informacím je zakotvena v ustanovení § 7 až § 11 InfZ, tedy vymezením tzv. zákonných důvodů pro neposkytnutí informace (případně ji lze nalézt i v jiných právních předpisech), která ruku v ruce jde s jasným požadavkem, aby každé takovéto omezení bylo učiněno správním rozhodnutím, tak tzv. materiální podmínka je vtělena do ustanovení § 12 InfZ v podobě příkazu restriktivní interpretace i aplikace zákonných důvodů pro omezení přístupu k informacím.

K ustanovení § 2 odst. 4 InfZ:

[14] Ustanovení § 2 odst. 4 bylo do InfZ včleněno zákonem č. 61/2006 Sb., v jehož důvodové zprávě se uvádí: **„Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracování takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu. Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou (např. § 139 zákona č. 500/2004 Sb.). Naopak pokud již povinný subjekt určitý dokument vypracoval a má tedy informaci k dispozici, je povinen ji poskytnout. Podobně nebrání toto ustanovení vyhovět žádostem o výtahy z databází či části dokumentů.“** (viz sněmovní tisk č. 991, 4. volební období 2002–2006, digitální repozitář, www.psp.cz).

[15] Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č.j. 1 As 28/2010-86 ze dne 17. 6. 2010 konstatoval, že **„Účelem výluky dotazů na názor povinného subjektu z působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím je zabránit tomu, aby se jednotlivci obraceli na povinné subjekty s žádostmi o právní rady, předběžné posouzení či hodnocení záměrů těchto osob apod. Právo na informace zahrnuje pouze poskytování informací, nikoliv jejich interpretaci či hodnocení ze strany povinných subjektů. Vyhodnocení získaných informací je plně na žadatelích o informace, neboť tím je naplněn samotný cíl práva na informace**

(tj. politického práva zaručeného ústavním pořádkem), tedy vnější kontrola veřejné moci ze strany jednotlivců.“

[16] Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č.j. 3 As 55/2014–33 ze dne 11. 12. 2014 k ustanovení § 2 odst. 4 akcentoval, že „ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. je třeba vykládat dle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace, již povinný subjekt nedisponuje a není povinen jí disponovat apod. Podle názoru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v citovaném rozsudku **nelze § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. vykládat tak, že dopadá na objektivně existující informace, které jsou v dispozici povinného subjektu a jejichž obsahem je vyjádření názoru povinného subjektu na určitou věc. Výluka z práva na informace obsažená v citovaném ustanovení se tak týká pouze těch názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty.** Nejvyšší správní soud zde současně zdůraznil, že je nerozhodné, do jaké míry je požadovaná informace závazná, a to ať již pro služebně podřízené osoby či instančně podřízené správní orgány, nebo pro adresáty veřejné správy. Stejně tak není rozhodné, zda se jedná o názor oficiální, vyjádřený (resp. schválený) představenými osobami povinného subjektu, či o názor zaujatý úředními osobami, které se dané problematice věnují, aniž by měl „punc“ názoru oficiálního.“

[17] Dle doktríny je nutné rozlišovat dvě situace, tedy na jedné straně žádost o sdělení názoru na určitou záležitost, který povinný subjekt má dle požadavku teprve zaujmout, a na straně druhé žádost o poskytnutí informace o názoru, který povinný subjekt jako svůj názor již zaujal (resp. podle tvrzení žadatele tak učinil) a ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 InfZ zaznamenal. Pouze v prvním případě se totiž bude jednat o situaci předvídanou § 2 odst. 4 zmíněného zákona, zatímco v případě druhém bude žádost směřovat k poskytnutí již existující, a tedy obecně vydatelné informace. **Jestliže se žadatel domáhá stanoviska, které dle jeho tvrzení již bylo zaujato, a pokud povinný subjekt toto stanovisko skutečně zaujal a zaznamenal, pak přestože se jedná o jeho názor na určitou záležitost, nebude možné uplatnit ustanovení § 2 odst. 4 InfZ a zaujaté stanovisko bude třeba poskytnout.** Naopak pokud vyžádané stanovisko dosud zaujato nebylo, tj. informace nevznikla, avšak žadatel se domnívá, že ano, směřuje žádost k poskytnutí neexistující informace a žádost bude třeba z tohoto důvodu odmítnout. Pokud však žadatel požaduje, aby takové stanovisko bylo k podané žádosti teprve zaujato, pak se skutečně jedná o dotaz na názor a žádost bude vyřizována dle ustanovení § 2 odst. 4 InfZ. Lze tedy shrnout, že **z hlediska ustanovení § 2 odst. 4 je relevantní jen to, zda stanovisko bylo zaznamenáno jako informace. Pokud ano, nelze toto ustanovení pro odmítnutí žádosti aplikovat** (srov. FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš, JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 76-77).

[18] Žádosti požadující „(do)vysvětlení“ postupů či stanovisek povinných subjektů lze též podřadit pod dotaz na názor. Takové žádosti jsou často podávány jako vyjádření nespokojenosti s jinou aktivitou povinného subjektu, typicky žádost o sdělení, z jakého důvodu povinný subjekt vydal konkrétní rozhodnutí, proč se v rámci určitého materiálu nezabýval též určitým v žádosti uvedeným problémem, z jakého důvodu nebyl určitým způsobem činný apod. I v těchto případech platí, že povinný subjekt může žadateli „trpělivě vysvětlovat“, může však též žádost s odkazem na § 2 odst. 4 citovaného zákona odmítnout (srov. bod 13 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 117/2014-64). V tomtéž rozsudku Nejvyšší správní soud připomněl, že žádost o poskytnutí informací není specifickým opravným prostředkem, jehož prostřednictvím by měl účastník řízení brojit

proti rozhodnutím či postupům správních orgánů, s nimiž nesouhlasí (srovnej dále s FUREK, A.; ROTHANZL, L.; JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 76-79). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 382/2018, konstatoval, že ustanovení § 2 odst. 4 citovaného zákona brání povinný subjekt před tím, aby se na něj žadatelé v režimu informačního zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení výkladu správním orgánem vydaného rozhodnutí, vysvětlení výstupů z jeho činnosti apod. K obdobným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 6. 2019, č. j. 7 As 95/2019. Z hlediska hmotněprávního může být žádost odmítnuta na základě ustanovení § 2 odst. 4 InfZ, jsou-li splněny dvě podmínky: **požadovaná informace u povinného subjektu neexistuje** (nebyla vytvořena, resp. zaznamenána ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3, případně v době podání žádosti u povinného subjektu již „neexistuje“) **a současně povinný subjekt nemá zákonnou povinnost danou informací disponovat**, přičemž ta může být dána nejen výslovně, ale může též nepřímou vyplývat z jiných právních povinností (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 63).

[19] Lze tedy shrnout, že ustanovení § 2 odst. 4 InfZ vylučuje z povinnosti poskytovat informace dotazy na názory v blíže nespécifikovaných věcech, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Smyslem InfZ je veřejná kontrola činnosti povinného subjektu ze strany veřejnosti, nikoli vysvětlování stanovisek a výstupů z jeho činnosti, vytváření názoru či provádění různých výkladů, vytváření nových informací či odpovědi na dotazy na budoucí činnost povinných subjektů. Podpůrně lze odkázat na praktický komentář k výše uvedenému ustanovení InfZ, který uvádí, že účelem tohoto ustanovení je „**bránit povinné subjekty před tím, aby byly na základě žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím povinny zaujímat stanoviska v blíže nespécifikované věci, dále vysvětlovat výstupy ze své činnosti (např. úkony ve správním řízení), provádět právní výklady, vytvářet či obstarávat nové informace (právní či věcné expertizy, analýzy dat shromážděných při své rozhodovací činnosti apod.), jimiž nedisponují a nejsou povinny disponovat**“ (srov. JELÍNKOVÁ, J.; TUHÁČEK, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Praktický komentář. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, s. 25).

[20] Z judikatury je třeba dále připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu z 19. 10. 2011, č.j. NSS 1 As 107/2011-70, kdy soud v bodu 24 uvádí, že „*Nejvyšší správní soud je toho názoru, že vyluka z práva na informace obsažená v § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se týká pouze těch názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty. Slovem formálně přitom není myšlen žádný formalizovaný postup utváření názoru uvnitř povinného subjektu, nýbrž zachycení názoru (tedy informace) na jakýkoliv nosič (k tomu srov. § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím obsahující definici informace). Nedopadá tak na případy, kdy názory povinného subjektu byly zachyceny např. na list papíru, v elektronickém dokumentu atp.*“

Aplikace na předmětný případ

K žadatelčíným námitkám stran chybné aplikace ust. § 2 odst. 4 InfZ

[21] Žadatelka uvádí, že povinný subjekt se v oblasti HIV/AIDS aktivně angažuje a veřejnost by měla být informována o tom, zda v této oblasti vychází z vědeckých důkazů. Žadatelka dále uvádí, že dotaz z bodu 1 žádosti není dotazem na názor, ale otázkou na základě jakých kritérií povinný subjekt postupuje při testování, poradenství a vzdělávání v oblasti HIV/AIDS. Žadatelka dále uvádí, že „*veřejnost má zajisté právo vědět, zda povinný*

subjekt důsledně dodržuje zákon za cenu toho, že vychází z hypotézy, pro kterou neexistují žádné vědecké důkazy, nebo zda má na prvním místě zájem pacientů a léčbu skutečné příčiny příznaků „AIDS“, pokud příčinou není HIV.“ Žadatelka tvrdí, že dotaz z bodu 2 žádosti také není dotazem na názor, ale na důvod, proč povinný subjekt uvádí tvrzení o HIV/AIDS jako by to byl vědecky prokázaný fakt. Žadatelka dále k tomuto bodu žádosti uvádí, že „veřejnost má jistě právo vědět, proč jsou v dokumentech ZÚ se sídlem v Ostravě uvedena vědecky neprokázaná, a tedy nepravdivá tvrzení.“ Žadatelka dále uvádí, že ani dotazy z bodů 3 a 4 nejsou dotazy na názor. Žadatelka tvrdí, že povinný subjekt uvádí, že ve dvou, jím uvedených odborných pracích jsou obsaženy vědecké důkazy, aniž by je dle žadatelky povinný subjekt předložil.

Úřad k výše uvedeným námitkám žadatelky uvádí následující:

[22] Úřad shledal, že ze znění žádosti je zcela zřejmé, že žadatelka po povinném subjektu fakticky žádá reakci na svoji polemiku s jeho činností v oblasti HIV/AIDS. Žadatelka zároveň ve své žádosti vychází z vlastního závěru, zpochybňující HIV/AIDS a formulací své žádosti hodlá s povinným subjektem vyvolat polemiku o učiněném závěru. Ze znění žádosti je patrné, že jde fakticky o dotazy na interpretaci povinným subjektem již v minulosti předložených studií, případně jde o dotaz na názor k žadatelčině přesvědčení, že příčinou příznaků AIDS není HIV a nutno dodat, že k tomu InfZ skutečně neslouží.

[23] Úřad v této souvislosti i s ohledem na závěry doktríny připomíná, že za znění žádosti je plně zodpovědný žadatel („[...] **za formulaci předmětu žádosti je tedy zcela „odpovědný“ žadatel a na povinný subjekt proto tuto odpovědnost nelze „přenášet“ tím, že by musel předmět žádosti sám „dedukovat“ z žadatelem poskytnutých dílčích či nepřesných údajů a pod rizikem neúspěchu při případném řešení stížnosti podle § 16a poskytovat informace, na které se dle jeho názoru žádost snad vztahuje.**“ (FUREK, A.; ROTHANZL, L.; JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016).

[24] Ostatně skutečnost, že žadatelka po povinném subjektu fakticky žádá zaujetí názoru, je zřejmá ze samotné textace položených otázek, přičemž tuto skutečnost žadatelka sama potvrzuje svými odvolacími námitkami, kdy připouští, že se táže na důvody, které např. povinný subjekt vedly k závěrům, uvedeným v dokumentech, které žadatelce v minulosti předložil.

[25] Současně je nutno konstatovat, že výjimka zakotvená v ustanovení § 2 odst. 4 InfZ dopadá také na ty případy, kdy žadatelé po povinném subjektu žádají do-odůvodňování již dříve těmito povinnými subjekty publikovaných závěrů. Ani k tomu však InfZ neslouží. Z textace žadatelčiny žádosti je však zřejmé, že tzv. „do-odůvodnění“ již publikovaných závěrů po povinném subjektu skrze předmětnou žádost požaduje. Povinný subjekt však není vědeckým či badatelským pracovištěm, do jehož působnosti by náleželo zdůvodňování výstupů ze své činnosti na podkladě žádostí podaných dle InfZ.

[26] Úřad dále důrazně upozorňuje, že InfZ není prostředkem k vyvolávání polemiky s názory, které si žadatelé o informace učinili na určitou problematiku, byť je tato snaha o vyvolání polemiky ad post zdůvodňována veřejným zájmem. Ze znění žadatelčiny žádosti je zcela zřejmé, že je motivována svým soukromým zájmem a nesouhlasem s činností povinného subjektu v oblasti HIV/AIDS.

[27] Úřad k žadatelčiným námitkám dále konstatuje, že povinný subjekt dostatečným způsobem zdůvodnil, jakým způsobem by povinný subjekt byl nucen vytvářet závěry spekulativního charakteru, přičemž k této činnosti InfZ neslouží. Povinný subjekt také v nyní napadeném rozhodnutí řádným způsobem popsal, jak dospěl k závěru, že jednotlivé body žadatelčiny žádosti jsou dotazem na názor. Úřad připomíná, že předmětné ustanovení InfZ umožňuje povinnému subjektu odmítnout žádost i tehdy, kdy je povinný subjekt na podkladě žádosti nucen zastávat stanovisko k blíže nespecifikovaným věcem, což je případ i nynější žádosti. Povinnému subjektu nepřísluší vést polemiky nad věcnou správností svých stanovisek a vědeckých publikací či nad zdroji, z nichž tyto vychází. Úřad proto shledává, že povinný subjekt předmětnou žádost důvodně odmítl s odkazem na ust. § 2 odst. 4 InfZ. **Úřad shledává žadatelčiny námitky stran chybné aplikace předmětného ustanovení InfZ jako nedůvodné.**

[28] Úřad nad rámec žadatelčiny námitky upozorňuje na skutečnost, že povinný subjekt v poučení nyní napadeného rozhodnutí chybně uvedl jako odvolací orgán Ministerstvo zdravotnictví. Úřad v tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že věcně příslušným nadřízeným orgánem povinného subjektu pro řízení dle InfZ je Úřad. Toto pochybení však není vadou, pro kterou by bylo možné označit rozhodnutí povinného subjektu za nezákonné a bylo by nutné jej pro toto pochybení rušit. Úřad nicméně upozorňuje povinný subjekt, aby v dalších rozhodnutích upravil poučení v tom smyslu, že věcně příslušným odvolacím orgánem je Úřad.

IV. Závěr

[29] Úřad na základě posouzení všech relevantních skutečností dospěl k závěru, že žadatelčino odvolání není důvodné, neboť rozhodnutí povinného subjektu bylo shledáno po právní a skutkové stránce přezkoumatelným a v souladu s právními předpisy. Proto byl dán základ pro postup Úřadu podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu, podle kterého odvolací orgán odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí, nejsou-li dány důvody pro postup jiný.

[30] Vzhledem k výše uvedenému bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 20 odst. 4 InfZ ve spojení s ustanovením § 91 odst. 1 správního řádu, nelze odvolat.

Praha 17. července 2023

Mgr. Lenka Kopřivová
vedoucí oddělení rozhodování

Rozdělovník:

1. Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Partyzánské náměstí 2633/7, 702 00 Ostrava, ID DS: pubj9r8
2. MVDr. Eva Mertlíková